

İl Müdürümüz, TRT Trabzon

Radyosu Konuğu

>> 4'te

Okul Kantinlerinde Hijyen

Denetimi Yapıldı

>> 9'da

AKAK Projesi Yıllık Plan ve

Bütçe Toplantısı Yapıldı

>> 4'te

tarım bülteni

ARTVİN

YIL: 4 SAYI: 13 ARTVİN VALİLİĞİ İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ YAYINIDIR

Ocak - Şubat - Mart 2016

TARIMDA YENİ DÖNEM

Hemşehrimiz Sayın Faruk Çelik, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Oldu

Türkiye Cumhuriyeti 60, 61 ve 62' nci Hükümetlerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak görev yapan Sayın Faruk ÇELİK, 64' üncü Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı olarak göreve başladı. >> 2'de

Bölge Grup Toplantısı İlimiz Hopa İlçesinde Düzenlendi

Araştırma, yayım ve çiftçi bağlarının güçlendirilmesi ile bölge tarımında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinin görüşüldüğü Tarımsal Yenilik ve Bilgi

Sistemi kapsamında Bölge Grup Toplantısı (BGT) İl Müdürlüğümüz organizasyonunda 17-18 Kasım 2015 tarihlerinde Artvin Hopa İlçesi'nde gerçekleştirildi.

>> 2'de

Bakan Çelik: "Üreticiye 800 milyon TL'lik tarımsal destek ödemesi başladı"

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, tarımsal desteklemeler kapsamında toplam 800 milyon TL'nin bugün hesaplara aktarılmaya başladığını söyledi.

>> 2'de

Yusufeli Zeytini TÜBİTAK tarafından Araştırma Konusu

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Gıda Enstitüsü tarafından yürütülen "Türkiye Menşeli Sızma Zeytinyağları İçin Referans Nmr Yöntemleriyle Otantisite ve Orijin Belirleme Metotlarının Geliştirilmesi Projesi" kapsamında İlimizde Yusufeli Zeytininden numeneler alınmıştır.

>> 3'te

TARIMDA YENİ DÖNEM

Sayfa 1 'in devamı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Hemşehrimiz Sayın Faruk Çelik Göreve Başladı

Türkiye Cumhuriyeti 60, 61 ve 62' nci Hükümetlerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak görev yapan ve 64' üncü Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı olan hemşehrimiz Sayın Faruk ÇELİK'e görevinin hayırlı olmasını dileriz.

BAKAN ÇELİK: "ÜRETİCİYE 800 MİLYON TL'LİK TARIMSAL DESTEK ÖDEMESİ BAŞLADI"

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, tarımsal desteklemeler kapsamında toplam 800 milyon TL'nin bugün hesaplara aktarılmaya başlandığını söyledi.

Fark ödemeleri kapsamında zeytin yağı desteği için 57 milyon TL, hayvancılık destekleri kapsamında çiğ süt, süt regülasyon desteği için 245 milyon TL, büyük baş hayvan besisi desteği için 56 milyon TL ve hayvan hastalıkları tazminatı, hastalıktan arı işletme, gen kaynakları, aşı desteği için 52 milyon TL ödeneceğini ifade eden Bakan Çelik sözlerini şöyle sürdürdü:

"ÇATAK sertifikalı tohum kullanım ve sertifikalı tohum üretim desteği olarak 90 milyon TL ödenecek. Ayrıca kırsal kalkınma destekleri kapsamında 65 milyon TL, diğer tarımsal destekler kapsamında tarım danışmanı desteği 35 milyon TL, İPARD ve tarım sigortaları desteği kapsamında 200 milyon TL olmak üzere toplamda 800 milyon TL ödeme yapılmış olacak.

Ödemeler 25 Aralık 2015 tarihi itibari ile hesaplara aktarılmaya başlanıyor. Böylece 2015 yılı Ocak ayı başından itibaren çiftçilerimize toplam 10 milyar TL ödenmiş olacak."

HAFTA SONU ÇİFTÇİLERMİZLE BULUŞTUK

Çiftçilerimize Bakanlığımızın uyguladığı tarımsal desteklemeler ile İl Müdürlüğümüzce uygulanan projeler hakkında bilgi vermek, bu destek ve projelerden yararlanmalarını sağlamak, üretici sorunlarını yerinde tespit etmek amacıyla 12 Aralık 2015 tarihinde Ardanuç İlçesi Peynirli Köyünde çiftçi toplantısı düzenlendi.

Çiftçi toplantısına; İl Müdürü İshak Hacıkamiloğlu, Müdür Yardımcıları, Şube Müdürleri, Artvin Damızlık Sığır yetiştiricileri Birliği Başkanı ve çiftçilerimiz katılmıştır.

Düzenlenen toplantıda İl Müdürü İshak Hacıkamiloğlu, İl Müdürlüğümüzce uygulanmakta olan AKAK, DOKAP, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi ve uygulanan diğer projeler hakkında bilgi vermiştir. Üreticilerimiz başta hayvancılık olmak üzere yürüttükleri faaliyetler sırasında karşılaştıkları sorunları dile getirmişlerdir. Peynirli köyünde üreticilerin karşılaştığı en önemli sorunun içme ve kullanma suyu sıkıntısı olduğu tespit edilmiş olup bu sorunun çözümü için gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir.

Toplantı bitiminde köyde yapımı devam eden ahır inşaatı yerinde incelenmiştir.

tarım bülteni
ARTVİN

İmtiyaz Sahibi :

Artvin Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Adına

İshak HACIKAMİLOĞLU
İl Müdürü

Genel Yayın Koordinatörü

Hakan KESKİN
İl Müdür Yardımcısı V.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hasan ÖZÇELİK
KTV Şube Müdürü

Grafik - Dizgi

Zeki ERGENE-Emine U. SÖNMEZ
Vet. Hekim Zir. Yük. Müh.

Yayın Kurulu

Alaeddin ZEREN - İl Müdür Yardımcısı
Hasan ÖZÇELİK - KTV Şube Müdürü
Tuncay YILMAZ - KKÖ Şube Müdürü
Hakkı YILMAZ - TAAD Şube Müdürü
Fatih DÜZCAN - BÜBS Şube Müdür V.
Mikail KAYA - HSYSÜ Şube Müdür V.
Cumhur ŞEN - GY Şube Müdür V.
Kenan TURAN - Sosyolog

Baskı

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı
İvedik Cd. Bankacılar Sk. No:10, PK.14
06170 - Yenimahalle - ANKARA

Adres

Orta Mahalle, Şükrü Kanatlı Sokak,
No:32 Merkez/ ARTVİN

Tel : 0 (466) 212 14 05

Fax : 0 (466) 212 27 05

Ek Bina Tel : 0 (466) 212 10 37

BÖLGE GRUP TOPLANTISI İLİMİZ HOPA İLÇESİNDE DÜZENLENDİ

Araştırma, yayım ve çiftçi bağlarının güçlendirilmesi ile bölge tarımında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinin görüşüldüğü Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemi kapsamında Bölge Grup Toplantısı (BGT) İl Müdürlüğümüz organizasyonunda 17-18 Kasım 2015 tarihlerinde Artvin Hopa İlçesi'nde gerçekleştirildi.

Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde ve İl Müdürlüğümüz işbirliği ile gerçekleşen toplantıya; Hopa Kaymakamı Mehmet Ali Özkan, Artvin Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü İshak Hacıkamiloğlu, Samsun İl Müdürü Kadir Güven, Tokat İl Müdürü Mehmet Ali Yavaş, Kastamonu İl Müdürü Osman Yaman, Artvin İl Müdür Yardımcısı Hakan Keskin, Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden Koordinatör Ali Çankaya, Amasya, Sinop, Karabük, Samsun, Ordu, Trabzon, Giresun, Tokat, Rize, ve Kastamonu İl Müdürlükleri temsilcileri, Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, Giresun Fındık Araştırma İstasyonu, Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü, Orta Anadolu Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu ve Koordinatör Araştırma Enstitüsünden araştırmacı ve konu uzmanları, İl Müdürlüğümüzden Şube Müdürleri, İlçe Müdürleri ve teknik personeller katılım göstermiştir.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu; "Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemleri toplantılarının amacının diğer illerde yaşanan tarımsal sorun ve tecrübelerin bu ortak platformda paylaşarak karşılıklı bilgi alışverişleri yapmaktır. Artvin ili bitki tür çeşitliliği açısından Türkiye de birinci sırada olan ilimiz, bu konuda Artvin Çoruh Üniversitesi ve Ziraat Bankasıyla ortaklaşa yaptığımız çalışmayla önümüzdeki aylarda kitap şeklinde basımı gerçekleştirilecektir. Artvin ilimize özgü olan Hemşin Koyunu ve Kafkas Arısı ırkının koruma altına alınması için çalışmalar yürütmekteyiz. Araştırma-Yayım-Çiftçi bağının güçlenmesini sağlayan bu toplantılar sayesinde araştırma enstitülerimizin yapmış olduğu yenilikçi uygulamalar ile verimli çeşitlerin çiftçilere ulaştırılması sağlanmakta

bunda da İl Müdürlükleri olarak bizler önemli bir yer tutmaktayız. Düzenlenen bu toplantının bölgemiz ve ülkemiz tarımı için hayırlı olmasını diliyorum, katılımlarından dolayı tüm il müdürlüklerimize ve araştırma enstitülerimize, istasyonlarımıza teşekkür ediyorum." diyerek sözlerini tamamlamıştır

Araştırma Enstitüleri ve İl Müdürlükleri tarafından yürütülen çalışmalar ve karşılaşılan sorunların paylaşıldığı toplantının ilk günü Enstitülerin ikinci günü ise İl Müdürlüklerinin hazırladıkları sunum anlatımı yapılmış karşılıklı soru cevap şeklinde sorunlar ve çözüm önerileri dile getirilmiştir. İl Müdürlüğümüz adına sunum yapan KTV Şube Müdürü Hasan Özçelik hazırlamış olduğu sunumu yaptıktan sonra toplantı sona ermiştir.

YUSUFELİ ZEYTİNİ TÜBİTAK TARAFINDAN ARAŞTIRMA KONUSU

Bilindiği üzere TÜBİTAK yapmış olduğu çalışma ve araştırmalar ile toplumumuzun yaşam kalitesinin artmasına ve ülkemizin sürdürülebilir gelişmesine hizmet eden, bilim ve teknoloji alanlarında yenilikçi, yönlendirici ve katılımcı olmayı amaçlayan, akademik ve endüstriyel araştırma geliştirme çalışmalarını ve yenilikleri destekleyen, Ülkemizin Bilim ve Teknoloji politikalarını belirlemekte ve toplumun her kesiminde bu farkındalığı artırmak üzere kitaplar ve dergiler yayınlamaktadır. Bilim insanlarının yurtiçi ve yurtdışı akademik faaliyetleri burs ve ödüller ile desteklenmekte, özendirilmekte, üniversitelerimizin, kamu kurumlarımızın ve sanayimizin projeleri

fonlanarak, Ülkemizin rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Gıda Enstitüsü tarafından yürütülen "Türkiye Menşeli Sızma Zeytinyağları İçin Referans Nmr Yöntemleriyle Otantisite Ve Orijin Belirleme Metodlarının Geliştirilmesi Projesi" kapsamında ilimizde Yusufeli Zeytininden numeneler alınmıştır. Konu ile ilgili açıklama yapan İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu;

"TÜBİTAK'ın ilimize gelerek Zeytinimiz üzerine araştırma yapması Artvin için ve dolayısı ile Zeytin Üreticilerimiz için olumlu bir gelişmedir. İki yıl önce Yusufeli Zeytinini geliştirmek ve sayısını artırmak için bir proje hazırlamış ve uygulamaya koymuştuk. Bu proje kapsamında şu ana kadar 15.000 adet Zeytin Fidanı üretilip, ücretsiz olarak bahçe tesisi yapılmaktadır. TÜBİTAK'ın da çalışması ile birlikte Zeytinimizi kalitesini ve lezzetini ortaya çıkarılmasını sağlayacağız. Projede görevli araştırmacı arkadaşımız geçen hafta ilimize gelerek proje hakkında bizlere bilgi verdi. Zeytin çeşitlerimizden alacakları örnekleri kendi gıda laboratuvarlarında analiz ederek Türkiye'nin diğer bölgelerindeki zeytin örnekleri ile karşılaştıracaklarını ve zeytin çeşitlerimizin coğrafi işaretlenmesini sağlayacaklarını, ayrıca yağının özelliklerinin çıkarılacağı bir çalışma olacağını beyan ettiler. Kurumumuz olarak böyle bir çalışmanın içerisinde bulunmamızdan duyacağımız memnuniyeti dile getirerek çalışmalarına personel ve araç desteği sağladık. Zeytin bahçelerimizde incelemelerde bulunularak 10 adet örnek alınmıştır. Böylelikle Yıllardan beri söylediğimiz üzere Yusufeli Zeytinini vermiş olduğu damak tadının hiçbir zeytinden alınan damak tadına eşdeğer olmadığı söylemimizi destekleneceğini umuyoruz. Bu sayede Yusufeli Zeytinin Türkiye'ye ve Dünyaya tanıtımını sağlamış olacağız." dedi.

ARDAHAN - KARS - ARTVİN KALKINMA PROJESİ YILLIK PLAN VE BÜTÇE TOPLANTISI YAPILDI

Bakanlığımız ve Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu tarafından ilimizde müştereken uygulanacak olan Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma Projesi (AKAKP) Yıllık Plan ve Bütçe toplantısı 22 – 27 Kasım 2015 tarihleri arasında Antalya ilinde yapıldı.

Toplantıya İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu, Bitkisel Üretim ve Bitki sağlığı Şube Müdürü Fatih Duzcan, Proje Koordinatörü Ziraat Mühendisi Kılıçhan Gümü, Proje Danışmanı Ayhan Çetin, Ardanuç, Şavşat ve Yusufeli İlçe Müdürleri ile birlikte projeden sorumlu teknik elemanlar katıldı.

Yapılan toplantıda proje başlangıcından günümüze kadar yapılan faaliyetler değerlendirildi. Projenin genel bütçe olanakları doğrultusunda; 2016 yılında yapılması planlanan faaliyetler kararlaştırıldı.

Proje kapsamında 2016 yılında Ardanuç İlçemize bir adet hayvan pazarı için bütçe tahsisi, diğer projeye dahil olan ilçelerde ağıl, ahır, Pazar satış reyonu, Çoban Barınağı, Kapama meyve bahçeleri tesisi, plastik örtülü yüksek tünel sera yapımı, şıra atölyeleri ve yayla mera yollarının iyileştirilmesi konularında toplam 4.080.000,00TL proje tahsisi gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonrasında değerlendirme yapan İl Müdürü İshak Hacıkamiloğlu; toplantının ilimiz açısından çok verimli geçtiğini, toplantıya katılan merkez ve ilçelerdeki proje ekibinin yeterli hazırlık

yaptıklarını, bunun sonucu olarak da ilimizin ihtiyaçlarına yönelik yüksek bir bütçe tahsis edildiğini, proje başlangıcından günümüze kadar bugünkü dolar kuru üzerinden değerlendirildiğinde yaklaşık 2.000.000,00TL harcama yapılmasına karşılık 2016 yılında tahsis edilen bütçe 4 milyon TL olduğunu, 2016 yılında yapılacak faaliyetlerin çiftçilerimiz ve ilimiz ekonomisi için büyük katkı sağlayacağını beyan ederek tekrar projenin ilimize ve çiftçilerimize hayırlı olması temennisinde bulundu.

İL MÜDÜRÜMÜZ, İSHAK HACIKAMİLOĞLU, TRT TRABZON RADYOSUNUN CANLI YAYIN KONUĞU OLDU

İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun Trabzon Bölge Radyosu tarafından düzenlenen "Merhaba Karadeniz" adlı programın canlı yayın konuğu oldu. Karadeniz'i yakından ilgilendiren konulara değinilen programda Artvin ve yöresinde yetişen başta zeytin olmak üzere yöresel ürünlerimiz hakkında söyleşi yapıldı.

Karşılıklı sohbet şeklinde geçen söyleşide İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu; "Günümüzde Türkiye ve Artvin de 20. yüzyılın bitkisi olarak gösterilen ve yüzyıllardır önemini yitirmemiş olan zeytin bitkisinin anavatanı Mardin, Hatay, Suriye, Filistin ve Kıbrıs adasını içerisine alan Akdeniz bölgesi kabul edilmektedir. TÜİK verilerine göre, zeytin ağacı varlığımız 2000 li yılların başında 100 milyon adet iken son dönemlerdeki dikimlerin etkisi ile 2014 yılında yaklaşık 167 milyon âdete yükselmiştir. (%70 artış) Artvin Yusufeli Zeytini diğer zeytinlerimizden ayıran en önemli özeliği damak tadıdır. Bunun yanı sıra tamamen organik hiç bir ilaçlama yapılmadan sofralarımıza gelmektedir.

Niçin Yusufeli Zeytini Önemli...!!!

Bilindiği üzere Artvin İli Barajlar şehri olarak anılmaktadır. Borçka ve Deriner Barajının su tutmaya başlaması ve akabinde Yusufeli Barajının yapım aşamasında olması ile Zeytin bahçelerimizin birçoğu sular altına da kalmış veya kalacaktır. Biz bu durumu daha önceden öngördüğümüz için 2013 yılında İl Müdürlüğümüz olarak 100 bin adet Zeytin Fidanı üretip yetiştiricilerimize ücretsiz bahçe tesis ederek zeytin alanımız azaltmadan artırmayı hedeflemekteyiz. Bugüne kadar bu kapsamda 15 bin adet zeytin fidanının olduğu bahçe tesisleri yaptık. Bu durum şu anki Zeytin varlığımızın 1/3'ü demek oluyor. Proje tamamlandığında 5 bin dekar alanda 100 bin zeytin ağacı bulunan bahçeler tesis edilecektir. Böylelikle toplamda 130 bin zeytin ağacının bulunduğu 6 bin dekar alanda 3300 ton zeytin üretimi yapmış olacağız.

Yusufeli Zeytini TÜBİTAK'ın Araştırmasına Konu Oldu....!!!

Ülkemiz için önemli çalışmalara imza atan TÜBİTAK'ın Marmara Araştırma Merkezi Gıda Enstitüsü tarafından Türkiye genelinde yürütülen "Türkiye Menşeli Sızma Zeytinyağları İçin Referans Nmr Yöntemleriyle Otantisite ve Orijin Belirleme Metodlarının Geliştirilmesi" projesi kapsamında ilimizde Yusufeli Zeytininden numeneler alınmıştır. Geçen hafta ilimize gelen görevli arkadaşımız on zeytin ağacından örnekler toplayarak bu örneklerden elde edilecek veriler ve yapılacak olan çalışmalar sonucu çıkacak sonuçlar bir bilgi havuzuna aktarılıp orada diğer zeytin türleri ile karşılaştırılması sağlanmış olacaktır. Bu sayede Artvin Yusufeli Zeytininin Coğrafi işaretlenmesi yapılacaktır. Projenin Artvin Yusufeli Zeytini için önemli bir tanıtım aracı olacağı kanısındayım.

Yöresel Ürünlerimize Önem Veriyoruz....!!!

Artvin ilimize özgü Yerli Çeşitlerimizi geliştirmeye ve korumaya yönelik çalışmalarımız mevcut. Şavşat İlçemizin Dalkırmaz köyünde on yedi çeşit yerli meyve ağaçlarının bulunduğu kapama meyve bahçesi tesis ettik. Burada ki çalışmalarımıza Ortadoğu Üniversitesi yardımcı oldu. Bahçede bulunan tüm meyve ağaçlarımızın bilgilerini içeren bir etiket hazırlayarak üzerlerine koyduk. Hem koruma altına aldık hem de geliştirmeye yönelik çalışmalara başladık.

EKŞİNAR KÖYÜNDE DÜNDEN BUGÜNE SERACILIK

İlimiz Ardanuç İlçesi Ekşinar köyünün coğrafi konumu nedeniyle kışların ılık geçmesi bitkisel üretimde çeşitliliğe neden olmaktadır. Genel olarak örtü altı sebze yetiştiriciliği, bağ-bahçe ve tarla ziraatı yapılmaktadır. Köyde ilk seracılığa 1995 yılında Hasan Karakaş; 200 m2 lik ahşap serada başlamıştır. Zamanla Hasan Karakaş' ın seracılıkla geçimini sağlamaya başladığını gören köy halkından bazıları da seracılıkla uğraşmaya başlayarak köyde seracılık yaygınlaşmaya başlamıştır.

2010 yılında ilimizde uygulanan Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi (DOKAP-TARIM) kapsamına Ekşinar köyüne 10 adet 180 m2 lik %90 hibe ile ilk profil sera yapılmıştır. Bu seraların sayesinde üreticiler ciddi anlamda ekonomik kazançlar sağlamışlardır. Ayrıca

proje kapsamında tesis edilen 10 adet damla sulama sistemi ile çiftçilerimizin hem zamandan hem de su kullanımında tasarruf etmelerini sağlanmıştır.

Bakanlığımızca uygulanan %50 hibe Makine Ekipman Desteği ile almış oldukları "Çapa Makineleri " sayesinde iş gücünden ve zamandan tasarruf etmişlerdir. Yeni tarım arazileri de kiralarak tarımsal faaliyet kapasitelerini arttırıp ve ilçenin sebze üretiminde önemli bir yere sahip olmuşlardır.

Üreticilerimiz, ahşap sera ya da açıkta sebze yetiştiriciliği yerine havalandırılmalı modern seralarda üretim yaparak hastalık ve zararlılarla daha iyi mücadele ettiklerini, aynı zamanda üretimde erkencilik sağladıklarını belirttiler.

2015 yılında Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma (AKAK) Projesi kapsamında, Sonbahar %70 Eş Finansman başvuru döneminde 11 çiftçimiz 192 m2 lik ve 1 tane çiftçimizde 144 m2 lik sera için başvuruda bulunmuş ve başvurular Bakanlığımızca kabul edilmiştir. Bu seraların yapımının bitmesiyle köyde modern seracılığın yaygınlaşmasının ivme kazanacağı düşünülmektedir.

Ekşinar köyü üreticileri köylerinde uygulanan projelerin ilerleyen zamanlarda artmasını temenni etmektedir. Aynı zamanda AKAK projesinin ilerleyen dönemlerinde de yeni seralar için başvuru da bulunacaklarını ve Bakanlığımızın bundan sonra uygulayacağı projelerde kendileri açısından seracılığın ön plana çıkması gerektiğini belirttiler.

2015 YILI 2. İL GRUP TOPLANTISI DÜZENLENDİ

Bakanlığımızın tarımsal araştırma, yayım ve eğitim faaliyetlerini yerine getirmeye çalışan kuruluşlar arasındaki işbirliğini etkin hale getirerek, koordinasyonu artırmak, çiftçi sorunlarına çözüm bulmak üzere araştırma enstitülerine iletmek, bulunan çözüm ve geliştirilen uygun teknolojilerin hızlı bir şekilde çiftçilere aktarılmasını sağlamak amacıyla, İl Grup Toplantısı 05.11.2015 tarihinde İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda yapıldı.

İl Grup Toplantısı; İl Müdürü İshak Hacıkamiloğlu, İl Müdür Yardımcısı Alaeddin Zeren, Şube Müdürleri ve İlçe Müdürlerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

17-18 Kasım 2015 tarihleri arasında ilimizde yapılacak olan Bölge Grup Toplantısına hazırlık mahiyetinde düzenlenen toplantının açılışında konuşma yapan İl Müdürü İshak Hacıkamiloğlu, ilimizde tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı bu dönemde gerekli çalışmalar yapıldığını, üreticilerimizin karşılaştığı sorunların çözülebilmesi için birimlerce gerekli tedbirin alındığını, üretim sezonunun başlamasıyla beraber İl ve İlçe Müdürlüklerimiz olarak tarım ve hayvancılık konularında saha çalışmalarının hız kazandığını, bu tür toplantıların sorunları tespit etmek ve çözüm yolları üretebilmek amacıyla önem taşıdığını belirtti.

Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü Hasan Özçelik sunum yaparak, toplantının devamında hayvansal üretim grubu içerisinde yer alan büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık, su ürünleri ve arıcılık, bitkisel üretim ve bitki sağlığı konuları içerisinde yer alan sulama, girdi maliyetleri, zirai ilaçlama, gübreleme, meyvecilik ve seracılık konularında ilimiz çiftçilerinin yaşadığı sorunlar ve bu sorunların ne şekilde çözüleceği, çözülemeyen sorunların araştırma enstitülerine iletilmesi konularında görüş alış-verişinde bulunuldu.

ARTVİN İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ

2015 YILI ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRMESİ

Artvin İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü İshak HACIKAMILOĞLU, 2015 yılında ilimizde yapılan tarımsal faaliyetlerle ilgili değerlendirmelerde bulunmuştur. HACIKAMILOĞLU, 2015 yılının tarımsal yatırımlar açısından oldukça verimli bir yıl olduğunu, Bakanlığımız destekleri ile üreticilerimize yönelik çok sayıda proje uygulandığını ve üreticilerimizin ekonomik anlamda rahat bir yıl geçirdiğini ifade etmiştir.

İlimizde 2015 yılı içerisinde yapılan çalışmalarımız ana başlıklar halinde aşağıda belirtilmiştir.

Fındık Üretimi

İlimizde 2015 yılında 8.789 fındık üreticisi tarafından 86.673 da alanda 9.192 ton fındık üretimi yapılmıştır.

Çay Üretimi

2015 Yılında ilimizde 19.666 çay üreticisi tarafından 85.779da alanda 106.775 ton yaş çay üretilmiştir.

DOKAP - Hayvancılık Desteklemeleri (2015)

Ocak 2015'te başlayıp halen devam eden bu proje kapsamında;

% 50 hibe desteği ile ahır-ağıl yapımı ve % 80 hibe desteği ile damızlık koç, teke ve boğa alımı sağlanmıştır.

Proje kapsamında toplam 37 yatırımcı tarafından alınacak olan 180 adet damızlık koçtan; 8 yatırımcımıza 54 adedi teslim edilmiş olup 29 yatırımcımıza 126 adedi ise teslim edilecektir. 3 adet ahır projesinin inşaatı ise devam etmektedir. Projenin toplam maliyeti 1.285.763,00 TL' dir. Hibe miktarı 572.840,00 TL' dir.

Yöresel Meyvelerden, Yöresel Marka Ürünler

Ardanuç ve Şavşat İlçelerinde yetişen doğal ürünlerin (Bal, Pekmez, Hozağıma Turşusu ve Ceviz) toplanması ve yöresel markalar oluşturulup üretimi yapılarak ilimizin tanıtılması ve doğal ürünlerin değerlendirilmesi planlanmaktadır. Proje bedeli yaklaşık 570.000 TL olup, AKAK projesinden teklif edilmiştir.

Hayvan Pazarı Kurma Projesi

AKAK projesi kapsamında Ardanuç ilçemizde 18 da' lık alana modern hayvan pazarı inşa edilmesi planlanmaktadır. Yatırımın Ardanuç İlçesinde bulunması, ilçemizde tamamlanmış Modern Mezbahane tesisinin de var olmasıyla, ilimizin Hayvan Borsasına sahip olmasını sağlayacaktır. Böylelikle piyasa fiyatının korunması ve yetiştiricilerimizin karlı hale geçmesi sağlanmış olacaktır. Hayvan Pazarı Projesi ihale aşamasındadır.

Ardahan Kars Artvin (AKAK) Projesi:

Bakanlığımızca 2010-2017 yılları arasında uygulamaya konulan Artvin-Kars-Ardahan Kalkınma Projesi kapsamında, İlimiz; Merkez, Ardanuç, Şavşat ve Yusufeli İlçelerinde 2015 yılı ilkbahar dönemi eş finansman programı kapsamında 10 adet 192 m²' lik ve 1 adet 500 m²' lik olmak üzere toplam 11 adet sera ile 10 adet meyve bahçesi tesis edilmiş olup, toplam 21 adet tesis yapımı tamamlanmıştır.

Projenin toplam maliyeti 1.437.323,00 TL olup, 358.714,00 TL' lik harcanan tutarın 251.000,00 TL' si hibe ve 107.714,00 TL' si de çiftçi katkısıdır. 2015 yılı sonbahar dönemi eş finansman programı başvuruları alınmış olup, 116 adet(bağ, bahçe ve sera yapımı) başvuru dosyası Bakanlığımızca onaylanmıştır. Bu programın toplam maliyeti ise 2.653.485,00TL 'dir. Artvin ilimizde toplam 4.359.437,90 TL katkı sağlanmıştır.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Projesi

08.09.2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine dair Yönetmelik kapsamında 2015 yılında ilimizde 10 tarım danışmanı, birlik ve oda bünyesinde istihdam edilmekte olup, 569 üreticiye hizmet vermektedir. Verilen bu hizmet karşılığı üretici başına 600 TL danışman kuruluşlara ödenecektir.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri ilimizde bahçe bitkileri(çay, fındık), büyükbaş hayvancılık ve arıcılık alanında yürütülmektedir.

Mera Islah ve Amenajman Projesi

İlimizde toplam 110.225 hektar mera alanı mevcut olup, 2015 yılı ekim ayı sonu itibari ile 175.096,66 dekar alanda ıslah çalışması tamamlanmıştır. Bu miktar, toplam mera alanımızın yaklaşık % 16'sına tekabül etmektedir. 2015 Yılı içerisinde 336.531,00 TL harcama yapılmıştır.

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi

Artvin, Bayburt, Erzurum illeri içerisinde, Artvin 'de 4 mikro havzada yürütülecektir. Projenin ilk etabı Yusufeli mikro havzasında 24.523 hektar alanda Bakanlığımız 1.182.645 TL bütçe ile 2014-2016 yıllarında gerçekleştirilecektir.

Proje kapsamında 1.500 kg yonca tohumu ile 6.000 kg korunga tohumu satın alınmış olup Yusufeli Mikro Havzasındaki Alanbaşı, Bakırtepe, Çeltikdüzü, Kılıçkaya ve Köprügören Köylerinde çiftçilerimize dağıtılmıştır. Bu mikro havzalarda

240 dekar alanda yonca üretimi ile 300 dekar alanda korunga üretimi amaçlanmaktadır.

Projenin toplam maliyeti 781.898,00 TL olup proje bütçesinden 57.000,00 TL harcanmıştır.

Proje Bölümü 2015 Yılı Bütçesi

- Orman Dışı Mera Islahı 90.000 TL
- Yem Bitkisi Üretimi 204.000 TL
- Ahır Koşullarının İyileştirilmesi 128.000 TL
- Meyvecilik 281.000 TL
- Çiftlik Demonstrasyon 80.000 TL' dir.

Gen Kaynaklarını Yerinde Koruma Projesi

İl Müdürlüğümüzce ilimize adapte olmuş Hemşin Koyunu, Abaza ve Kaçkar Keçisi, Doğu Anadolu Kırmızısı Sığırı ile Kafkas Arısı ırklarının devamlılığını sağlamak amacıyla uygulamaya konulan bu proje ile hayvan başına destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Proje kapsamında Ardanoç İlçesinde Hemşin Koyunu bulunan 3 işletmemize 68.000,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Gen kaynaklarının yerinde korunması projesi kapsamında Bakanlığımızca izole bölge ilan edilen Kafkas Ana Arı Irkının Gen Merkezi olan Artvin İli Camili Bölgesindeki altı köyde 78 arıcıya 3.953 koloni başına 40 TL olmak üzere toplamda 158.200,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2011 yılında projeye dahil olan; Kaçkar Keçisi bulunan Hopa İlçesinde bir işletmede ki 200 Kaçkar Keçisine hayvan başına 80 TL olmak üzere toplamda 16.000,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Yine 2011 yılında proje kabul edilen; Abaza Keçisi bulunan Borçka İlçesinde ki 3 işletmedeki toplam 185 adet Abaza Keçisine hayvan başına 80 TL olmak üzere 14.800,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Ardanoç ilçesinde bir işletmedeki toplam Doğu Anadolu Kırmızısı sığıra hayvan başına 550 TL olmak üzere 40.150,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Arıcılığın Geliştirilmesi Projesi

Artvin İli Yusufeli İlçesinde 2015 yılı Nisan ayında uygulanmaya başlayıp 3 yıl sürecek olan bu proje kapsamında bal verimi ile polen üretimini arttırmak ve Kafkas ırkı arının korunmasını sağlamak amacıyla;

30 kişiye 300 adet arılı kovan,

30 kişiye 30 adet güneş enerjili elektroşoklu çit sistemi,

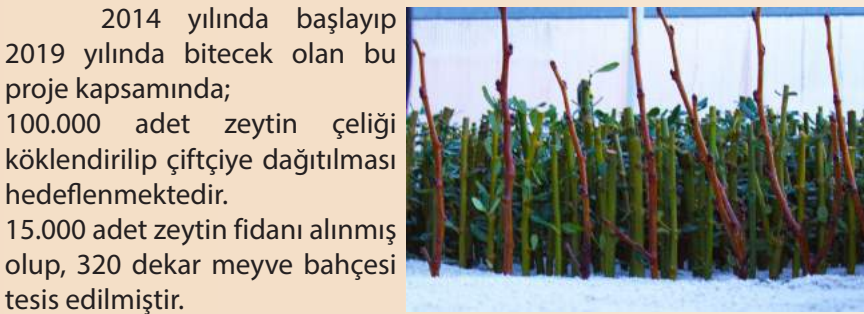
30 kişiye 300 adet 4 bölmeli Ruşet kovan dağıtımı gerçekleştirilmiş olup, arıcılık malzemelerinin dağıtımı devam etmektedir. Projenin toplam maliyeti 410.000,00 TL'dir.

Artvin İline Özgü "Butko", "Sat", "Gövela", "Otur" Zeytin Çeşitlerinin Korunması Projesi

2014 yılında başlayıp 2019 yılında bitecek olan bu proje kapsamında;

100.000 adet zeytin çeliği köklendirilip çiftçiye dağıtılması hedeflenmektedir.

15.000 adet zeytin fidanı alınmış olup, 320 dekar meyve bahçesi tesis edilmiştir.

Halen 2000 adet fidan Müdürlüğümüz bünyesinde bulunmaktadır. Bahar döneminde 100 dekar bahçe tesis edilecektir. Çalışmalarımız hızla devam etmektedir.

Sebzeciliğin Geliştirilmesi Projesi

2015 - 2017 Yılları arasında tamamlanması planlanan projemiz ile toplam 500.000 adet yerli domates fidesi üretilerek, çiftçilerimize hibe edilecektir. Proje kapsamında 2015 yılı bahar aylarında

110.000 yerli domates fidesi ve 20.000 adet biber fidesi üretilerek çiftçilerimize dağıtılmıştır. 2016 yılında 200.000, 2017 yılında 200.000 adet yerli domates fidesi üretilmektedir.

Yöresel Meyvelerin Çeşitlerinin Arttırılması Projesi

Artvin'e özgü tadı ve aromasıyla farklılık gösteren yaşlı meyve ağaçlarından (Demir Elması, Yusufeli Zeytini, Trabzon Hurması) alınan çelikler ile genç fidan üretilmesi ve çoğaltılması şeklinde kapama meyve bahçesi oluşturulması planlanmaktadır.

Artvin Merkez ve İlçelerde fidan üretimine başlanmıştır. Bu kapsamda 2015 yılı mayıs ayında Şavşat İlçemiz Dalkırmaz Köyünde 35 adet armut, 23 adet elma, 6 adet kiraz, 3 adet üzüm çeşidi bir çiftçimize ait bahçeye dikilmiştir. (Bu bahçelerden çelik alınıp başka yerlere yaygınlaştırılacaktır.)

Organik Tarımın Geliştirilmesi Projesi

İlimiz; Borçka İlçesinde 575 işletmede 9.904 dekar alanda organik fındık, Murgul İlçemizde 3 işletmede 62 dekar alanda organik fındık ve Yusufeli İlçemizde 58 işletmede 2.021 dekarlık alanda organik meyve(zeytin) olmak üzere İl genelinde toplam 620 işletmede 11.888 dekar alanda organik üretim yapılmaktadır.

İlimizde organik çay üretimini geliştirme faaliyetleri kapsamında Hopa İlçemizde organik gübre kullanımının verim üzerindeki etkilerini tespit amacıyla 30.463 TL bütçeli bir proje uygulamaya konulmuş ve halen devam etmektedir. Bu proje 9 dekarlık bir alanda uygulanmaktadır. 6 dekar alanda yağmurlama, 3 dekar alanda damla sulama sistemi kurularak uygulama yapılacaktır.

Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Hayvan Islahı Projesi

2015 Yılında toplam 18.448 Hemşin Koyununa 964.755,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 11.161 anaç koyun ve 11.789 yavru için toplam ödenen miktar 744.135,00 TL'dir.

Artvin'in Doğal Bitkileri Kitabının Hazırlanması Projesi

İlimiz bitki tür zenginliğinin kitap halinde geliştirilmesi için yapılan çalışmada;

Çalışma öncesinde 1.864 tür ile Türkiye bitki çeşitliliğinde 3. olan Artvin, Çalışma ile yeni tür tespitleri sayesinde 2.727 tür ile Türkiye bitki çeşitliliğinde 1. İl konumuna gelmiştir.

Projenin bütçesi 170.000 TL'dir. Kitap basım aşamasındadır.

İL MÜDÜRÜMÜZDEN " DÜNYA KADIN ÇİFTÇİLER GÜNÜ" KUTLAMA MESAJI

Kadınların tarımsal üretimde, kaynakların sürdürülebilir kullanımında, gıda üretiminde ve Güvenliğinde sahip oldukları önemi vurgulamak amacıyla Uluslararası Tarım Üreticileri Derneği'nin 15 Ekim'i Dünya Çiftçi Kadınlar Günü olarak ilan ettiğini belirten Artvin İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü İshak Hacıkamiloğlu, bu özel günün 1997 yılından beri ülkemizde de kutlandığını hatırlatarak bir mesaj yayınladı.

İl Müdürü Hacıkamiloğlu mesajında şunları söyledi: "Günümüzün ve geleceğin en stratejik sektörlerinden biri olan tarım sektörünün en önemli yapıtaşlarından biri de kadın çiftçilerdir. Bugün dünyada 1,6 milyar kadın çiftçi bulunmaktadır. Dünya gıda üretiminin yarısından fazlasını kadın çiftçiler gerçekleştirmektedir.

Ülkemizdeki ve özellikle Artvin'de küçük tarım işletmelerinde işgücü büyük oranda kadın çiftçilerimizin omuzlarındadır. TÜİK'in yaptığı araştırmalara göre toplam nüfusumuzun yaklaşık % 35'i kırsal alanda yaşamaktadır. Kırsal da yaşayan faal nüfus içinde yer alan kadınlarında % 90'ından fazlası tarımda çalışmakta ve bu kadınlarında % 80'inden fazlası ücretsiz aile işçisidir. Bu oran Türkiye'deki çiftçilerimizin %50'si kadınlardan oluşmaktadır. Yine TÜİK verilerine göre son 8 yılda tarımda yeni istihdama katılan her 5 kişiden 4'ü kadınlardan oluşmaktadır. Bu da kadının tarımdaki rolünü çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Tarım sektöründe kadın çiftçilerimiz bu yükü omuzlarken bunun karşılığını tam olarak alamamaktadır. Üstelik kadın çiftçilerimiz bu yükün yanı sıra ev işlerini de üstlenmiş durumdadır.

Bu gerçekleri gören ve tarımın kadınların omuzlarında yükseleceğine inanan Bakanlığımız, tarımsal destekleme, proje ve eğitimlerde kadınlara yönelik çalışmalara ağırlık vermektedir. Bu alanda bölgesel olarak Kadın Çiftçilerimize yönelik çalıştaylar

düzenlenmektedir. Uygulamış olduğumuz projelerde ve Ekonomik Yatırımlar programında kadınlarımıza pozitif ayrımcılık uygulanmaktadır.

Son yıllarda kadınların tarıma ve tarımsal sanayiye daha çok katılmalarıyla tarımda büyük gelişmeler yaşandı. Tarım ve tarımsal sanayiye kadınların ağırlıklı olarak katıldığı son on yılda tarımsal hasılamız 23 milyar dolardan yaklaşık 70 milyar dolara yükseldi. Kadınlarımızın bu sektörde birlik ve beraberlik içerisinde hareket ederek, kooperatif ve birliklerle daha çok yer alması gerekiyor.

Bu vesileyle, tarlada tarımın her aşamasında neredeyse %80-90'lara varan oranlarda işgücüne katılan, evde her zaman bize şefkatli bir anne, bir eş olan kadın çiftçilerimizin hatırlanması açısından önemli olan 'Dünya Kadın Çiftçiler Günü'nü kutluyorum."

İLİMİZDE UYGULANAN KOYUN VE KEÇİLERDE YAVRU ATMA KONULU ÇİFTÇİ EĞİTİM PROJESİ HAKKINDA ERZURUM 'DA TOPLANTI YAPILDI

Bakanlığımızca 2012 yılında uygulamaya konulan Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Yayım Projesi kapsamında, Erzurum Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü koordinatörlüğünde İl Müdürlüğümüzce uygulanan "Koyun ve Keçilerde Yavru Atmaların (Abort) Kaynağı, Korunma-Mücadelesinin Öğretilmesi Projesi" dahilinde 6 Kasım 2015 tarihinde

Erzurum' da düzenlenen bilgilendirme toplantısına İl Müdürlüğümüzden Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü Hasan ÖZÇELİK, Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürü Mikail KAYA ve her ilçeden birer Veteriner Hekim olmak üzere toplam 12 kişi katılmıştır.

Toplantıda Enstitü Müdürlüğü yetkilileri proje hakkında ayrıntılı bilgi sunmuşlardır.

TARIM SİGORTALARI 2016 YILI UYGULAMALARINA İLİŞKİN BAKANLAR KURULU KARARI YAYINLANDI

Tarım sigortaları havuzu tarafından kapsama alınacak riskler, ürünler ve bölgeler ile pirim desteği oranlarına ilişkin kararın yürürlüğe konulması;

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 02.11.2015 tarihli ve 12736 sayılı yazısı üzerine, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 12. ve 13. maddeleri ile 5488 sayılı Tarım Kanununun 19. maddesine göre, Bakanlar Kurulu tarafından 09.11.2015 tarihinde kararlaştırılarak, 19.11.2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

OKULLARIN KANTİN VE YEMEKHANELERİNDE HİJYEN DENETİMLERİ YAPILDI

İlimizde okulların açılmasıyla birlikte okul kantin ve yemekhanelerine yönelik yapılan hijyen denetimleri de hız kazandı. İl Müdürlüğümüz, İl Sağlık Müdürlüğü ve Artvin Belediyesi personellerince oluşturulan komisyon tarafından yapılan denetimde okul kantin ve yemekhanelerinin hijyen şartları, işletme kayıt belgesi, ruhsat ve sağlık sertifikalarının sorgulanması, ürünlerin muhafaza ve piyasaya arz koşulları gibi çeşitli konular meri mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlendirildi. Eksikler hakkında işletmecilere uyarılarda bulunularak eksikliklerin tamamlanması için süre verildi.

İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu konuyla ilgili; "Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü olarak geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın yeterli, güvenilir ve kaliteli gıdaya ulaşması başlıca amaçlarımızdan biridir." demiştir.

Bu kapsamda her dönem en az bir kez, yılda en az iki kez olmak üzere okul kantin ve yemekhanelerinde denetimlerimizi gerçekleştiriyoruz. Kantin ve yemekhane işletmecilerinin tüketime sunduğu gıdanın sağlıklı ve güvenilir olması için gerekli hassasiyeti göstermelerini istiyoruz ve bu konuda gerekli bilgilendirmeleri yapıyoruz, uyarılarda bulunuyoruz. Olumsuzluk görülmesi durumunda mevzuat hükümleri doğrultusunda idari para cezası uyguluyoruz. Ayrıca Öğrencilerimiz, öğretmenler ve veliler gıda hakkında her türlü istek ve şikayetlerini Alo 174 Gıda Hattına bildirebilirler." dedi.

KIRSAL KALKINMA YATIMLARIYLA ÇİFTÇİMİZ MODERN TESİSLERİNE KAVUŞUYOR

Bakanlığımız tarafından 2006 yılından bu yana uygulanmakta olan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi, Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ile çiftçilerimize desteğimiz 2015 yılında da devam ediyor.

Söz konusu projelerin yapımına 2015 yılı Temmuz ayında başlanarak, 5 ay gibi kısa bir sürede 7 proje tamamlanmıştır. Yatırımcı katılım payları ile birlikte 10,5 Milyon TL'lik yatırım ilimize kazandırılmış olup Bakanlığımız bu yatırımlara yaklaşık 4 Milyon TL hibe ödemesi gerçekleştirmiştir.

9. Etap kapsamında devam eden 5 adet projemiz bulunmakta olup bu projelerin Toplam Yatırım Tutarı yaklaşık 4,5 Milyon TL'dir. Projelerin tamamlanması ile birlikte Bakanlığımızca projelere sağlanacak Hibe Desteği ise yaklaşık 2.Milyon TL olacaktır.

Tamamlanmış olan projeler ile ilimize toplamda 200 Büyükbaş ve 2600 Küçükbaş hayvan üretim kapasitesine sahip 5 Ahır/Ağıl işletmesi kazandırılmıştır. Ayrıca yıllık 3.000 ton kapasiteli Çay İşleme Fabrikası ile yıllık 17,5 ton kapasiteli (Temel Petek, Propolis, Polen vb. üretimi) Arı Ürünleri Üretim Tesisi ve Laboratuvar Ünitesi faaliyete geçmiştir. Faaliyete geçen tesisler ile ilimizde 82 kişilik istihdam sağlanmıştır.

Konu hakkında görüşlerini bildiren İl Müdürümüz İshak Hacıkamiloğlu "İlimizin ihtiyaçlarını tam olarak karşılayan bu tesislerin, yatırım sahiplerine ve çalışanlarına hayırlı olmasını temenni ediyorum." ve "Projeler ile artan üretim kapasitesinin Ülkemiz ve İlimiz ekonomisine katkısı büyük manalar taşımaktadır. Bakanlığımız bu tür yatırımları dün olduğu gibi bugün ve yarın da desteklemeye devam edecektir." demiştir.

FINDIK ÜRETİCİLERİNE DEKAR BAŞINA 170 TL DESTEK

Fındık üreticilerine alan bazlı gelir desteği ödenmesine dair kararın uygulanmasına ilişkin tebliğ, Gıda Tarım Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik tarafından imzalandı. Tebliğ, Resmi Gazete'de yayınlanmak üzere Başbakanlığa gönderildi.

İmzalanan tebliğe göre fındık üreticilerine 2015 yılı için 170TL/dekar alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılacaktır. Alan bazlı gelir desteği, "Fındık Alanlarının Tespitine Dair karar ile belirlenen ve ruhsat verilen sahalarda, fındık yetiştiriciliği yapan, fındık üretici belgesine sahip, kamu kurum ve kuruluşları hariç, gerçek ve tüzel kişilere" ödenecek.

Fındık üreticileri, başvurularını, kararın yayımından itibaren 1 Nisan 2016 tarihi, mesai bitimine kadar yapabilecek.

Başvurular, fındık üretici belgesi ve başvuru dilekçesi ile il ve ilçe müdürlüklerine yapılacaktır.

DOKAP ARICILIK ALT YAPISININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

Doğu Karadeniz projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Müdürlüğümüz arasında imzalanan protokol ile ilimizin de içinde yer aldığı DOKAP Bölgesinde arıcılığın geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla "DOKAP Arıcılık Altyapısının Desteklenmesi Programı" uygulamaya konulmuştur.

Söz konusu program kapsamında gerçekleştirilmekte olan arıcılık eğitim çalışmalarına katılan arı yetiştiricilerine üretim

faaliyetine geçmelerini sağlamak için 2015 yılı içerisinde çeşitli arıcılık malzemelerini edinmelerine katkıda bulunmak için hibe desteği sağlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda başvuru yapan arı yetiştiricilerimizin malzemeleri tespit edilerek gelen ödenek kapsamında hibe desteği verilmiştir.

ARILARDA SONBAHAR BAKIMI VE KIŞLATMA

Yağmur ÇATALTEPE - Veteriner Hekimi

Arıcılıkta sonbahar bakımı, arıların kışı en az kayıpla atlattırması ve bahara güçlü çıkması açısından büyük önem arz etmektedir. Teknik arıcılıkta sonbahar dönemi bakımı ve kışlatma gelecek yılın başlangıcı demektir. Bu nedenle gelecek sezonun başarısı ve verimliliği büyük ölçüde sonbahar dönemi bakımına ve kışlatmaya bağlıdır. Bu durum göz önünde bulundurularak koloniler, bal hasadından sonra, tek tek kontrol edilmeli, aşağıdaki konularda çalışma yapılmalıdır.

Ana Arı Kontrolü:

Koloniler bal hasadından sonra ana arı yönünden kontrol edilmeli ve ana arı olmayan kolonilere ana arı vermek, yaşlanmış, yıpranmış, vasıfsız ve verimsiz ana arıları değiştirerek, kolonilerde, kışa girmeden genç işçi arı sayısını ve nüfusunu artırmak ve kışa güçlü bir şekilde girmeyi sağlamak. Zira verimli ve karlı bir arıcılık için, sabit arıların 2 yılda bir, gezginci arıların ise her yıl ana arıyı değiştirmeli ve geçeltirmelidir.

Kovanlarda bırakılacak bal miktarı besleme dikkat:

Kolonilerin genç popülasyon kazanması için 1/2 lik (1 kısım su, 2 kısım şeker) koyu şurup ile sonbahar teşvik şuruplanması mutlaka yapılmalıdır. Arılar bu şurubun bir kısmını da depolayarak kış ve ilkbahar için gerekli bal stokunu yapmış olurlar.

Ayrıca arıların kış mevsimini sağlıklı bir şekilde geçirebilmeleri için yeterli miktar ve kalitede bal, polen bulunmalıdır. Bırakılacak bal, hem kışın arıların yemesi, hem de erken ilkbaharda çiçekler açıp nektar oluşuncaya kadar yavru beslenmesinde kullanılır. Arılar kış salkımı oluşturduklarında bal tüketimi cüzi miktardadır. Esas bal tüketimi kış sonunda yavru besleme döneminde artar. 10 çerçevesi arıda kışa girerken en az 18-20 kg. bal bırakılmalıdır.

Koloniler kışa girerken ve kıştan çıkarken bal stokları yeterli değilse o zaman katı yem (kek) ile beslenmelidir.

Kek Yapımı: 1 kısım bal 35- 40 dereceye kadar ısıtılarak 3 kısım pudra şekeri ile iyice karıştırılır. Elde edilen karışım 1 kg. lık poşetlere yerleştirilip, poşetin alt kısmı kesilerek arılı çerçeveler üzerine yerleştirilir.

Kek hazırlamada polen açığı bulunan bölge ve dönemlerde bu açığın kapatılması için

süt tozu, bira mayası karıştırılarak arıların protein ve vitamin ihtiyaçları karşılanabilir. Polenin yeterince bulunduğu bölge ve dönemlerde bu uygulamaya gerek yoktur.

Kek hazırlama ve uygulamada dikkat edilecek önemli husus, kekin kovan içi ısısında eriyerek arıların üzerine akmayacak katılıkla ve arılar tarafından tüketilebilecek yumuşaklıkta olmasıdır.

Yağmacılığa Dikkat:

Yağmacılık; arılıktaki zayıf arıların ballarının, başka arılar tarafından çalınmasıdır. Yağmacılığı önlemek için;

- Yağma eğilimi olmayan arı ırkı ile çalışılmalıdır.
- Arılıktaki zayıf ve güçsüz kovan bulundurulmamalıdır.
- Arıların hepsine birden yemleme yapılmalıdır.
- Ana arı genç olmalıdır.
- Kontroller sırasında kovan uzun süre açık bırakılmamalıdır.
- Kovanlar birbirine çok yakın konulmamalıdır.
- Uçuş delikleri mevsime göre daraltılmalıdır.

- Kuvvetli kovan ile zayıf kovanlar yer değiştirilmelidir.
- Besleme sırasında etrafa şurup dökülmemeli, yağmacılığa sebep olacak hareketlerden kaçınılmalıdır.
- Yağmaya uğrayan kovanın üstüne yağmur yağmıyormuş gibi su püskürtülmelidir.
- Yön değiştirmeli veya önüne yapraklı çalı gibi maddeler konulmalıdır.
- Terebentin gibi kokulu bir madde uçuş deliği önüne sürülmelidir.
- Taarruz edenle, taarruza uğrayan kovanı tespit etmek için arıların üzerine pudra şekeri dökülmeli ve takip edilmelidir.
- Yağmaya uğrayan arılı kovanları arılıktan uzaklaştırılmalıdır.

Hastalıklarla Mücadele:

Diğer önemli bir sonbahar işi de hastalık ve parazitlere karşı ilaçlı mücadele yapmaktır. Bal hasadından sonra yavrunun en az olduğu dönemde mutlaka varroa mücadelesi yapılmalıdır. Ayrıca diğer hastalıklar yönünden de kontrol edilerek gerekli tedbirler alınmalıdır. İlaçlı mücadele yaparken kesinlikle rastgele ilaç kullanılmamalı, Bakanlığımızdan ruhsatlı ilaçlar kullanılmalıdır. Zira ruhsatsız ve rastgele ilaç kullanımı insan sağlığına zararlı kalıntı oluşmakta, ayrıca ihracatımızı da olumsuz yönde etkilemektedir.

Zayıf ve Güçsüz koloniler:

Nüfusu az, zayıf ve güçsüz koloniler birinin anası alınarak birleştirilmeli, boş çerçeveler alınarak bölme tahtası ile kovan içi daraltılmalı ve arı sıklaştırılmalıdır. Uçuş delikleri daraltılmalı, çatlak ve delikler izole edilmelidir.

Kışlatma:

Arıların kışı geçireceği arılık, kuzeyi kapalı, güneyi açık, mümkünse üstü kapalı yer olmalıdır.

- Açık arılıklarda ise rüzgar almayan, su tutmayan yerler seçilmeli.
- Kovanlar hafif öne eğik şekilde bırakılmalıdır.
- Kovanlar mutlaka bir sehpa üzerinde yerden yükseltilmeli, böylece nemden ve sudan korunmalıdır.
- Arıların salkımı bozmasına neden olabilecek gürültü, sarsıntı ve sestən uzak yerlerde konaklatılmaları sağlanmalıdır.
- Kışı fazla soğuk geçen yerlerde kolonilerin etrafı hasır, çuval vs. gibi soğuktan koruyucu maddelerle sarılmalıdır.
- Gezginci arıların Arıcılık Yönetmeliği ve Valilik Genel Emrine uygun hareket etmeli ve İl/ilçe Müdürlüklerinden Konaklama Belgesi alınmalıdır.

MEYVELERDE BUDAMA HAKKINDA BİLGİLER

Turgut İNCE - Ziraat Teknisyeni

Meyve Ağaçları Neden Budanır?

Meyve yetiştiriciliğinde kaliteli ve bol ürün alabilmek için toprak işleme, sulama, gübreleme, mücadele gibi tedbirlerin yanında her yıl budamanın da yapılması zorunludur.

Budama yapılmayan ağaçlarda;

- > Taç düzensiz gelişir,
- > Fazla verim nedeniyle dallar kırılır,
- > Küçük ve kalitesiz meyve oluşur,
- > Sık dallanma sonucu iç kısımdaki dallar ışık almaz,
- > Kısa zamanda verim düşer
- > Periyodisite (ürün bir yıl var ve bir yıl yok) görülür

Bu nedenle budama, meyvecilikte karlılık oranını artırmak için yapılması gereken en önemli bakım tedbirlerindedir.

Meyve ağaçlarında budama, dal kesme, dal eğme, dal seyreltme, uç alma ve dalların açılarının genişletilmesi veya daraltılması gibi işlemlere denir.

Bu işlemler genel olarak şu amaçlar için yapılır;

- > Fidan dikim esnasında kök ve gövde arasındaki dengeyi sağlamak.
- > Ağaçlara istenilen şekli vermek.
- > Şekli oluşturulmuş ve verime yatmış ağaçlarda verilmiş şekli muhafaza etmek.
- > Ağaçlarda meyve verimi ile sürgün oluşumunu dengelemek.
- > Dal çıkarma ile meyve seyreltmesi yapmak.
- > Periyodisitenin (ürün bir yıl var ve bir yıl yok) etkisini azaltmak.
- > İyi bir taçlandırma ile ağaç tacının iç kısımlarının da ışıklanma ve havalanmasını sağlayarak bu kısımlardan da meyve almak.
- > Dal kırılma ve sarkmalarını azaltmak.

Ne Zaman Budama Yapılmalıdır?

Meyve ağaçlarında budama, genelde kış dinlenme döneminde havaların çok soğuk olmadığı zamanlarda yapılır. Ege ve Akdeniz Bölgeleri gibi kışın çok soğuk geçmediği bölgelerde sonbaharda, ağaçlar yapraklarını döktükten itibaren budamaya başlanır. Kış sonunda ağaçlar uyanıncaya kadar devam edilebilir.

Kışları çok soğuk geçen bölgelerde ise budama yerlerinin soğuktan zarar görmemeleri için budamayı soğuklar geçtikten sonra; fakat ağaçlar uyanmadan önce yapılmalıdır.

Meyve ağaçları kış ayları dışında yaz başlangıcında da, kış aylarındaki kadar sert olmamak şartıyla budanabilir. Bu dönemde yapılan budama, genç ağaçlarda şekil vermek için yapılır. Bu budama dal eğme, uç alma, aç genişletme veya daraltma şeklinde olur. Yaz

başlangıcında yaşlı ağaçlarda ise aşırı olmamak kaydıyla iç kısımların ışık almasını sağlamak için dal seyreltmesi yapılır. Bu budamada öncelikle ana dallardan çıkan obur dallar ile dalların uç kısımlarında birbirine yakın kuvvetli gelişen dallardan bazıları çıkarılır. Ana dalların uç kısmında ana dala rakip olabilecek kuvvetli dalların kalanları eğilerek zayıflatılır.

Budamanın Genel Kuralları Nelerdir?

Meyve ağaçlarının budanma şekli, meyve tür ve çeşidine, ağaçların yaşına, toprak ve iklim koşullarına, budamadan beklenen amaca ve ağacın gelişme gücüne göre değişir. Bu nedenle her meyve tür ve çeşidinin değişik iklim ve toprak koşullarındaki gelişme gücünün ve bunların budamaya karşı gösterdiği tepkilerin iyi bilinmesi gerekir. Ayrıca dalların kesilmesi, bırakılacak ve kesilecek dalların iyi seçilmesi konusundaki genel kuralların da bilinmesi zorunludur. Bazı kurallar aşağıda sıralanmıştır.

- > Meyve ağaçlarına tabii büyümelerine uygun şekiller verilmelidir.
- > Kuvvetli gelişen ağaçlarda veya dallarda az kesim yapılmalı, zayıf gelişenlerde ise fazla kesim yapılmalıdır.
- > Ağaçlarda dal kesimi yeni sürgün oluşumunu artırır ve genç ağaçlarda meyveye yatmayı geciktirir. Dal eğme, bükme, boğma, bilezik alma gibi işlemler ise erken meyveye yatmayı sağlar.
- > Zayıf gelişen dalların gelişmesini artırmak için açıları daraltılmalı, kuvvetli gelişen dalların gelişmesini azaltmak için ise dallar eğilerek açıları genişletilmelidir.
- > Dallar, ana dala birleştiği yerden itibaren geniş bir yay yapacak şekilde eğilmelidir.
- > Şekil oluşturma amacıyla ana dalların açılarının düzenlenmesinde ana dalların gövde ile açıları 45-60 olmalıdır. Bu işlem yaz aylarında da yapılabilir.
- > Kuvvetli gelişen ve yan dal oluşturmayan türlerde (kiraz, armut, elma gibi) gerekirse yaz aylarında da uç alarak istenilen aralıklarda yan dal oluşması sağlanmalıdır.
- > Budanan yerlerde tırnak veya budak bırakılmamalıdır.
- > Fazla yara açmamak için çok sayıda yan dal kesimi yerine mümkünse bir dal kesimi ile aynı işi görmeye çalışmalıdır. Kesimler fazla meyilli olmamalıdır.
- > Kalın dal kesimlerinde mutlaka yük alma işlemi yapılmalıdır. Bu sayede kabuk veya dal yarılmaları önlenmiş olur. Yara yerleri aşı macunu veya kara boya ile kapatılmalıdır.
- > Dallar çok sık değilse ana dalların alt kısımlarından dipten dal çıkarmamalıdır. Dal üzerindeki meyve yükü öncelikle uçtan itibaren geriye doğru dal çıkarılarak sağlanmalıdır. Uçta bırakılan dal altta kalan en yakın dallara göre daha kuvvetli gelişmiş olmalıdır.
- > Dal kesimleri bir yan dalın veya gözün hemen üzerinden gözün veya dalın aksi yönüne doğru hafif meyilli olarak yapılmalıdır.

TARIM TAKVİMİ

OCAK - ŞUBAT - MART

T.C.
ARTVİN VALİLİĞİ
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık
Müdürlüğü

OCAK

SEBZECİLİK

- Ekim-dikim programı hazırlanır.
- Seralar düzenli bir şekilde kontrol edilerek sulama, havalandırma ve gübreleme işlerine devam edilir.
- Seraların kar yükünden zarar görmemesi için gerekli tedbirler alınır.

MEYVECİLİK

- Ekolojik koşullar göz önüne alınarak budama işlemi yapılır.
- Çiftlik gübresi sonbaharda verilmemiş ise bu ayda mutlaka verilmelidir.
- Hastalık ve zararlılardan kuruyan meyve ağaçları sökülerek imha edilir.
- Kışı meyve ağaçlarında geçiren zararlılara karşı ilaçlama mutlaka yapılmalıdır.

HAYVANCILIK

- Ahırlar temizlenmeli, havalandırılmalı, hastalıklarla mücadele için önlemler alınmalıdır.
- Ahır içi sıcaklığı sığırların bulunduğu bölgede optimum değer olan 13-18 dereceler arasında tutulmaya çalışılır.
- Doğuma yakın inekler ayrı bölmelere alınmalı ve altlarına temiz altlıklar serilmelidir. Gebeliğin ileri devresinde (son ayında) kesif yemler azaltılmalı şişkinlik yapacak yemler verilmemelidir.
- Gebe koyunların yemlerine dikkat etmeli çiçek hastalığına karşı koruyucu olarak aşılmalıdır.

ARICILIK

- Kovan ağzlarının temizliği ve havalandırma yapılır.
- Arılara kış yiyeceği olarak bal ve polenli petekler bırakılır. Petekler tamamen balla dolu olmayıp alt yarılarındaki gözler boş olmalıdır. Kovanlar sabitlenmeli, arılar rahatsız edilmemelidir.

ŞUBAT

SEBZECİLİK

- Seralarda yetiştirilen marul, yeşil soğan gibi ürünlerde hasat, bakım, gübreleme ve sulama işleri devam ettirilir.
- Seralarda kıvrıkcık dikimi tamamlanır.
- Mücadele işlemlerine kışlık sebzelerle devam edilir.
- Son turfanda sebzeler hasat edilerek ambalajlanır, muhafaza edilir ve değerlendirilir.

MEYVECİLİK

- Ocak ayında yapılması gereken işlerden, gerçekleştirilememiş olanlar sonuçlandırılır.
- Uygun hava koşullarında toprak işlemesine başlanır.
- Çelik alma işleri yapılarak; çelikler kumda saklamaya (Katlamaya) alınır.
- Budama ve ayıklama sonucu bahçede kalan artıkların temizlenmesi sağlanır.
- Fındık bahçelerinde fındık kozalak akarı ve dalkıran zararlılarına karşı kültürel mücadeleye devam edilir.

HAYVANCILIK

- Hayvanlar ahırda olduklarından temizlik ve dezenfeksiyona önem verilir.
- Ahır besleme programı devam ettirilir.
- Yeni doğan buzağılara özel bakım ve besleme programı uygulanır. Doğumdan sonra engeç 1-2 saat içerisinde ağız sütü içirilmeye başlanır.
- Ahır havalandırmasının uygun olması için gerekli tedbirler alınır.
- Hayvan hastalık ve zararlılarına karşı koruyucu aşılar ve ilaçlar uygulanır.

ARICILIK

- Arılar yeteri besin bırakılmış kovanlarda kış uykusuna batabilir. Havalandırma işleri dikkatle yapılmalıdır.
- Önce ki sezon da hasad edilmiş balların piyasaya sevkine devam edilir.

MART

SEBZECİLİK

- Bahçede ve serada sıcak ve ılık yastıklardaki hastalık ve zararlılarla mücadele edilir.
- Domates, birber ve patlıcan fidelerinin bakımı yapılır. Seralarda kıvrıkcık hasadı tamamlanarak sera bitki artıklarından temizlenir. Hıyar, domates, semiz otu gibi ikinci üretim için seralarda toprak hazırlığı yapılır.
- Açıkta sebze üretimi için toprak işleme çalışmalarına başlanır.
- Toprak işleme çalışmalarında toprağın tavında olmasına dikkat edilir.

MEYVECİLİK

- Üşümelere engel olmak için ağaç dipleri höyük şeklinde toprakla doldurulur.
- Fidan dikimine devam edilir. Ilıman iklimde sahip olan yerlerde aşılama işlemlerine başlanır.
- Uygun havalarda sert çekirdekli meyvelerin budanması yapılabilir.
- Sıcaklığa bağlı olarak kivi, fındık ve diğer meyvelerde budama işlemleri yapılır.
- Çay bahçelerinde gübreleme işlemleri yapılır.

HAYVANCILIK

- Ahır ve ağıllarda bakım işlerine devam edilir.
- Çeşitli yemlerle hayvanlar ahırlarda beslenir. Ilık bölgelerde hayvanlar meraya çıkarılabilir. Ahırlarda silaj yemleri kullanılmaya başlanır. Pancar küspeleri özellikle süt ineklerinin beslenmesinde kullanılır. Gebe hayvanlara özel yemleme uygulanır.
- Erken doğumlar için gerekli hazırlıklar yapılır.
- Çeşitli hayvan hastalık ve ahır zararlıları ile mücadele edilir.

ARICILIK

- Hava sıcaklığı uygun olduğu günlerde kovanlar açılarak, ana arı, yavru, arı mevcudu, yiyecek durumu kontrol edilir.
- Boş ve kararmış çerçeveler alınır. Yiyeceği olmayan kovanlara kek veya şurup verilir.
- Varroa mücadelesi usulüne uygun olarak ruhsatlı ilaçlarla yapılır.

